

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประสพการณ์การเยียวยาด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับรังสีรักษา
ที่มีความผาสุกทางจิตวิญญาณ

ผู้เขียน นางสาวสุพิศ สงนวล

สาขาวิชา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

ปีการศึกษา 2548

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาแบบเฮอร์เมนิวติกครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ
บรรยาย และอธิบายประสพการณ์การเยียวยาด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับรังสีรักษาที่มี
ความผาสุกทางจิตวิญญาณ ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับรังสีรักษาที่มีความผาสุกทางจิต
วิญญาณ จำนวน 10 รายซึ่งคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูล
โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการบันทึกภาคสนาม ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2547 ถึงเดือน
มกราคม พ.ศ. 2549 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประยุกต์ใช้ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปรากฏการณ์
วิทยาแบบเฮอร์เมนิวติกของแวนมานเนน (van Manen, 1990)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ปัญหาและสภาวะจิตวิญญาณเมื่อมีความเจ็บป่วย
และต้องได้รับรังสีรักษาใน 5 ลักษณะ คือ 1) ท้อแท้ทุกข์ทรมานจากการรักษา 2) ห่วงลูก และหลาน
ไม่มีผู้ดูแลและสั่งสอน 3) กลัวผลที่เกิดขึ้นจากการรักษาด้วยรังสี 4) เครียดจากทำงานไม่ได้ ขาดรายได้ และ 5) ทุกข์ใจจากความไม่แน่นอนของโรคและการรักษา และผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ความหมาย
ความผาสุกทางจิตวิญญาณ ใน 3 ลักษณะคือ 1) การอยู่กับโรคได้อย่างสมดุล และมีความสุข 2) มีจิต
ใจที่เข้มแข็ง และ 3) มีความหวังหล่อเลี้ยงใจ ผู้ให้ข้อมูลได้ใช้ประสพการณ์เยียวยาด้านจิตวิญญาณ
ใน 3 วิธี คือ 1) การใช้หลักธรรมคำสอนและแนวปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา โดยได้ใช้แนวคิด วิธี
การต่างๆ ใน 6 ลักษณะ คือ 1.1) คิดว่าเป็นเรื่องของกรรม 1.2) เข้าใจธรรมชาติของชีวิต 1.3) สวด
มนต์อธิษฐานให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และพระคุ้มครอง 1.4) ยึดมั่นในบุญและกรรมดี 1.5) นั่ง
สมาธิท่อง พุท-โธ 1.6) อ่านหนังสือธรรมะ 2) มีการปรับจิตโดยตนเอง และกลุ่มผู้ป่วยด้วยกัน โดยม
ีการปรับจิตใน 3 ลักษณะ คือ 2.1) ใจต้องสู้ไม่ท้อแท้ 2.2) คิดว่าใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว 2.3) ปรับจิต
คิดทางบวก และ 3) การใช้ทางเลือกในการเผชิญความเครียดเป็นครั้งคราวใน 2 ลักษณะ คือ
3.1) ฟังเพลงที่ชอบ เพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนอารมณ์ และ 3.2) นั่งชื่นชมธรรมชาติ สิ่งที่มีผล
สนับสนุนต่อการเยียวยาจิตวิญญาณ มี 3 ประการหลักคือ 1) ประสพการณ์ที่มีมาก่อนการเจ็บ
ป่วย 2) การสนับสนุนจากบุคลากรทางสุขภาพ และ 3) การสนับสนุนจากสังคมใกล้ตัว สิ่ง

เป็นอุปสรรคต่อการเยียวยาในระยะของการปรับตัวตามการรับรู้ของผู้ป่วยมี 5 ประการ คือ ได้แก่ 1) อาการอ่อนเพลีย 2) ปวดจากโรคและการรักษาจนไม่สามารถทำกิจกรรมใด 3) ความรู้สึกท้อแท้จากผลของการรักษา 4) จิตใจไม่สงบพอ และ 5) รอบข้างมีเสียงรบกวนทำให้จิตไม่สงบ

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับประสบการณ์การเยียวยาด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับรังสีรักษาที่มีความผาสุกทางจิตวิญญาณ และเป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งให้ผ่านพ้นความรู้สึกทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นจากโรคและการรักษาอย่างสอดคล้องกับความเชื่อ สังคม วัฒนธรรมและความต้องการของผู้ป่วย

Thesis Title	Spiritual Healing Experiences of Cancer Patients Receiving Radiotherapy who have Spiritual Well-Being
Author	Miss Supis Songnual
Major Program	Nursing Science (Adult Nursing)
Academic Year	2005

ABSTRACT

This hermeneutic phenomenological study aimed to describe and explain spiritual healing experiences of cancer patients receiving radiotherapy and having spiritual well-being. Ten informants were purposively selected from cancer patients receiving radiotherapy and having spiritual well-being. Data were collected using tape-recording, in-depth interview and field note taking between December 2004 and January 2006. The van Manen phenomenological method was used to analyze the data.

The findings revealed that the informants perceived their spirituality during receiving radiotherapy classified into 5 themes: 1) to be discouraged and suffer from the treatment, 2) to be worried about their children having nobody to take care of them, 3) fear of the side effects of the radiotherapy, 4) stress as a result of no work and no income, 5) suffering from uncertainty of disease and treatment. The perceived meanings of spiritual well-being were classified into 3 themes: 1) living happily and harmoniously with the disease, 2) having strong mind, and 3) having hope strengthening the mind. The spiritual healing methods used in the study were classified into 3 categories: 1) Buddhist Dhamma and practice consisting of 6 subcategories; 1.1) belief in the Law of Karma, 1.2) understanding the nature of life 1.3) praying to be guarded from sacred beings, 1.4) making merit and doing good deeds, 1.5) practising meditation, and 1.6) reading Dhamma; 2) mind adjustment by themselves and in the group of cancer patients, consisting of 3 subcategories: 2.1) mind strengthening, 2.2) the mind being the boss of the body, and 2.3) positive thinking; 3) using temporary stress coping strategies, consisting of 2 subcategories: 3.1) listening to a favorite song, and 3.2) appreciation of nature. Factors facilitating the use of spiritual healing methods consist of 1) previous experiences, 2) support of health care providers, and 3) support of society. Informants also reported factors inhibiting the use

of spiritual healing methods, consisting of 1) weakness, 2) pain as a result of disease and treatment, 3) disappointment with treatment outcomes, 4) not having a peaceful mind, and 5) interference from noisy environment.

This study provides in-depth understanding about the spiritual healing experiences of cancer patients receiving radiotherapy and having spiritual well-being. The results can be used to guide caring for cancer patients undergoing radiation therapy in order to help them go through the suffering from the disease and treatment congruently with their needs, belief and culture.